

ΕΝΟΤΗΤΑ 7^Η

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΝΤΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Α. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Αποτελεσματικές (ή συμπερασματικές) προτάσεις είναι οι δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις που φανερώνουν ποιο είναι το αποτέλεσμα του περιεχομένου της πρότασης που προσδιορίζεται. Συχνά στην πρόταση που προσδιορίζεται υπάρχει η δεικτική αντωνυμία «τέτοιος» ή «τόσος» ή το επίρρημα «τόσο» ή «έτσι» ή άλλη ισοδύναμη έκφραση.

Εισάγονται με	Φανερώνουν	Παραδείγματα
<ul style="list-style-type: none"> • τους αποτελεσματικούς συνδέσμους: <i>ώστε, που</i> 	αποτέλεσμα	<ul style="list-style-type: none"> - Τόσο θύμωσα με τη συμπεριφορά του, <i>ώστε τον τιμώρησα παραδειγματικά.</i> - Φώναζε τόσο δυνατά, <i>που μας αναστάτωσε.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • το σύνδεσμο <i>να</i> 	αποτέλεσμα	<ul style="list-style-type: none"> - Δεν είμαι κουτός, <i>να μην καταλαβαίνω.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • εκφράσεις που χρησιμοποιούνται ως αποτελεσματικοί σύνδεσμοι: <i>ώστε να, που να, για να, με αποτέλεσμα να</i> 	αποτέλεσμα	<ul style="list-style-type: none"> - Σε γέλασε τόσες φορές, <i>ώστε να μην τον πιστεύεις πια.</i> - Μαγειρεύει τόσο νόστιμα, <i>που να γλείφεις τα δάχτυλά σου.</i>

Παρατηρήσεις

1. Ως αποτελεσματικός σύνδεσμος χρησιμοποιείται και ο σύνδεσμος και:
π.χ. Με έκανε και έγινα με όλο τον κόσμο εχθρός (=ώστε έγινα).
2. Ο σύνδεσμος ώστε χρησιμοποιείται και ως παρατακτικός σύνδεσμος, στην αρχή περιόδου ή ημιπεριόδου και εισάγει τότε κύρια πρόταση:
π.χ. Θα σε βοηθήσω όσο μπορώ ώστε να πάψεις να ανησυχείς.
Όστε εδώ κρυβόσουν τόσο καιρό!
3. Όσες αποτελεσματικές προτάσεις εισάγονται με τους συνδέσμους ώστε και που, έχουν άρνηση δε(ν). Όσες εισάγονται με εκφράσεις που περιέχουν το να (π.χ. ώστε να, που να κτλ.) έχουν άρνηση μη(ν).

B . ΕΝΑΝΤΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Εναντιωματικές προτάσεις είναι οι δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις που δείχνουν εναντίωση προς αυτό που δηλώνει η πρόταση που προσδιορίζουν.

Παίρνουν άρνηση δε(ν), εκτός από αυτές που εισάγονται με το και ας, οπότε παίρνουν άρνηση μη(ν).

Εισάγονται με	Φανερώνουν	Παραδείγματα
τους αντιθετικούς συνδέσμους: <i>αν και, ενώ, μολονότι, που, μόλο που, και που, και ας</i>	εναντίωση (δηλαδή ισχυρή αντίθεση)	- <i>Αν και σε περίμενα όλο το πρωί, δε φάνηκες.</i> - <i>Μολονότι με προκάλεσαν, δεν πήγα.</i> - <i>Υποθέτω πως είσαι εδώ κοντά, κι ας μη μιλάς.</i>

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Στα παραδείγματα που ακολουθούν να διακρίνετε τις αποτελεσματικές προτάσεις.

- α. Τον άκουγα υπομονετικά, για να μην τον δυσαρεστήσω.
- β. Καταστράφηκαν οι καλλιέργειες, καθώς δεν είχε βρέξει έξι μήνες.
- γ. Δεν είναι τόσο κουτός, για να δεχτεί αυτές τις απαράδεκτες δεσμεύσεις.
- δ. Μια και ήρθες, κάτσε να φάμε και να πιούμε και να θυμηθούμε τα παλιά.
- ε. Έχω τόσα χρόνια να τη δω, που δε θα τη θυμάμαι πια.
- στ. Ο αδελφός μου, για να έχει δύσκολη γυναίκα, γέρασε πρώτα.
- ζ. Δεν είμαι τόσο ανόητος, για να σε μαρτυρήσω.
- η. Δεν είμαι παιδί, για να φοβάμαι τα όνειρα.
- θ. Χρεώθηκε, για να αγοράσει καινούριο αυτοκίνητο.
- ι. Πάρε και ένα φακό μαζί σου, για να βλέπεις πού πατάς.

2. Στα παραδείγματα που ακολουθούν υπάρχουν προτάσεις που εισάγονται με το να. Ποιες από αυτές είναι αποτελεσματικές;

- α. Ο αδελφός μου πήγε ν' ανοίξει το μαγαζί.
- β. Κατάντησες να μη σε πιστεύει κανείς.
- γ. Πριν πεινάσεις, να μαγειρέψεις.
- δ. Πολύ θα ήθελα να ήμουν παιδί.
- ε. Έφυγε βιαστικά να προλάβει το τρένο.
- στ. Δεν είσαι μωρό, να σε ταΐζουν στο στόμα.